

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Građansko-upravno odjeljenje
Broj: 80 0 Rs 067112 15 R
Banjaluka: 6.11.2015. godine

Vrhovni sud Republike Srpske odlučujući o zahtjevu Osnovnog suda Bijeljina broj: 80 0 Rs 067112 15 Rs od 21.9.2015. godine za rješavanje spornog pravnog pitanja, na osnovu odredbe člana 61. d) Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), te člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju („Službeni glasnik RS“ broj: 9/14) i člana 4. i člana 12. Poslovnika o radu sudskih odjeljenja (broj 118-0-SuI-14-000458 od 16.2.2015. godine), na sjednici Građansko-upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske održanoj 6.11.2015. godine, donio je

ODLUKU

U parnicama povodom zahtjeva radnika protiv poslodavaca za isplatu novčane pomoći u slučaju elementarnih nepogoda ili požara u stanu radnika, koje pravo na pomoć je predviđeno Posebnim i Granskim kolektivnim ugovorima, ako je radniku šteta na stambenom objektu nanesena majskim poplavama iz 2014. godine i ako je njemu ili članu njegovog porodičnog domaćinstva, isplaćena novčana pomoć po osnovu Zakona o fondu solidarnosti za obnovu Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj: 52/14), radnik ima pravo na ostvarenje novčane pomoći i od poslodavca samo u slučaju kada je stvarna šteta veća od iznosa primljenog na ime pomoći za sanaciju pretrpljene štete, ali ne u većem iznosu od stvarno pretrpljene štete.

Obrazloženje

Vrhovni sud Republike Srpske je 25.9.2015. godine zaprimio zahtjev Osnovnog suda u Bijeljini za pokretanje postupka za rješavanje spornog pravnog pitanja, koje glasi: „Da li zaposleni u MUP RS, u smislu odredbe člana 21. stav 1. tačka e) Zakona o platama zaposlenih u MUP RS i odredbe člana 72. tačka 6. Posebnog ugovora za zaposlene u oblasti ... RS i zaposleni u Ministarstvu za ... u skladu sa odredbom člana 34. stav 1. tačka đ) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture RS, imaju pravo na pomoć u smislu navedenih odredbi ugovora i u slučaju da im je šteta na stanu ili objektu, nastala u vezi sa poplavama iz 2014. godine, potpuno ili djelimično, nadoknađena dodjelom vaučera iz Fonda ..., bilo njima lično ili članovima njihovog porodičnog domaćinstva.

Prijedlog za pokretanje postupka Osnovni sud u Bijeljini je podnio j u predmetu tog suda broj: 80 0 Rs 067112 15 Rs, navodeći da se ovo pitanje pojavljuje u većem broju predmeta koji se vode pred više prvostepenih sudova, pa smatra da su ispunjenje pretpostavke iz člana 61. a) Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), za podnošenje zahtjeva za pokretanje postupka pred Vrhovnim sudom Republike Srpske, a radi rješavanja navedenog spornog pravnog pitanja. Podnosilac prijedloga smatra da se u tim slučajevima sporni odnos treba rješavati primjenom odredbe člana 185. stav 1. i 190. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 do 74/04).

Postupak za rješavanje spornog pravnog pitanja pokreće se u slučaju kada se u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta, pojavi potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka, kao što je to u konkretnom slučaj.

Imajući u vidu razmjere elementarne nepogode izazvane poplavama u maju 2014. godine, NS RS je na Dvadesetoj posebnoj sjednici održanoj 15.6.2014. godine usvojila Zakon o fondu solidarnosti za obnovu Republike Srpske, koji je stupio na snagu 26.6.2014. godine. Osnovni cilj ovog Zakona jeste da se na osnovu solidarnosti pristupi obnovi Republike Srpske (član 2), sanacijom šteta izazvanih poplavama u maju 2014. godine (član 3. stav 1.). Sredstva koja se prikupe za obnovu, između ostalog, namjenjena su i za sanaciju stambenih objekata oštećenih lica (zaposlenih i onih koji to nisu), a ta pomoć se prioritarno vrši putem dodjele jednokratne novčane pomoći u vrijednosti do 5.000,00 KM po korisniku sredstava (član 10. stav 2. Zakona).

Pravo na novčanu pomoć u slučaju elementarnih nepogoda ili požara u stanu, koju zaposlena lica ostvaruju u skladu sa pravima predviđenim Posebnim i Granskim kolektivnim ugovorima za zaposlene u pojedinim oblastima, ima istu svrhu i cilj kao i pomoć koja se ostvaruje u skladu sa Zakonom o fondu solidarnosti za obnovu Republike Srpske, a to je pomoć u obnovi i sanaciji stvarno pretrpljene štete na stambenom objektu.

Kada se, dakle, ima u vidu svrha novčane pomoći koju trebaju da ostvare lica čiji su stambeni objekti oštećeni elementarnom nepogodom, nužno je pri donošenju odluke o tužbenom zahtjevu radnika cijeliti da li je on ili neko od članova njegovog porodičnog domaćinstva ostvario pomoć u skladu sa odredbom člana 10. stav 2. Zakona o fondu solidarnosti za obnovu RS. Novčana pomoć ostvarena po tom osnovu ima se uračunati, pa samo u slučaju ako je stvarno pretrpljena šteta veća od isplaćene pomoći, tužbenom zahtjevu koji je usmjeren protiv poslodavca može se udovoljiti, ali samo do iznosa stvarno pretrpljene štete na stambenom objektu.

Svaki drugačiji pristup u rješenju ovih zahtjeva, vodio bi zloupotrebi ove pomoći i bio bi protivan cilju njenog propisivanja.

Prema shvatanju Građansko-upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske, u slučajevima povodom kojih je pokrenut postupak rješavanja spornog pravnog pitanja ne može se primjeniti odredbe člana 185. stav 1. ZOO, jer se ne radi o zahtjevu za naknadu štete, nego o ostvarivanju prava iz radnog odnosa. Posljedice majskih poplava iz 2014. godine zahvatile su ogroman dio teritorije RS i njenog stanovništva, tako da se radi o elementarnoj nepogodi koja ima dejstvo više sile i ne postoji odgovorno lice koje bi moglo biti obavezano da uspostavi stanje koje je bilo prije nastanka štete.

Iz ovih razloga je Građansko – upravno odjeljenje Vrhovnog suda Republike Srpske, primjenom odredbe člana 61. d) ZPP, usvojilo zahtjev Osnovnog suda Bijeljina za zauzimanje pravnog stava.

Predsjednik Građansko-Upravnog odjeljenja
Sudija:
Staka Gojković